

פרשת דברים פרק ב-ג: נאום היסטורי על שנת הארבעים

עמוד א: מבנה הפרק

א ונפנו ונסע המדברה דרך ים-סוף כאשר דבר ה' אלי; ונסב את-הר-שעיר ימים רבים. ב ויאמר ה' אלי לאמר. ג רב-לכם סב את-ההר הזה; פנו לכם צפונה. ד ואת-העם צו לאמר אתם עבדים בגבול **אחיכם בני-עשו** הישבים בשעיר; וייראו מכם ונשמרתם מאד. ה אל-תתגורו בם-כי לא-אתן לכם מארצם עד מדרך פך-רגל: כי-ירשה לעשו נתתי את-הר-שעיר. ו אכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם; וגם-מים תכרו מאתם בכסף-ושותיתם. ז כי ה' אלהיך ברכך בכל מעשה ידך-ידע לכתף את-המדבר הגדל הזה: זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך-לא חסרת דבר. ח ונעבר מאת **אחינו בני-עשו** הישבים בשעיר מדרך הערבה מאילת ומעצין גבר; ונפנו ונעבר דרך מדבר **מואב**. ט ויאמר ה' אלי אל-תצור את-**מואב** ואל-תתגר בם מלחמה: כי לא-אתן לך מארצו ירשה-כי לבני-לוט נתתי את-ער ירשה. י האמים לפנים ישובו בה-עם גדול ורב ורם פענקים. יא רפאים יחשבו אף-הם פענקים; והמאבים יקראו להם אמים. יב ובשעיר ישובו החרים לפנים ובני עשו יירשום וישמידום מפניהם וישבו תחתם: כאשר עשה ישראל לארץ ירשתו אשר-נתן ה' להם. יג **עתה** קמו ועברו לכם-את-נחל זרד; ונעבר את-נחל זרד. יד והימים אשר-הלכנו מקדש ברנע עד אשר-עברנו את-נחל זרד **שלישים ושמנה שנה**-עד-תם כל-הדור אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע ה' להם. טו וגם יד-ה' היתה בם להמם מקרב המחנה עד תמם. טז ויהי כאשר-תמו כל-אנשי המלחמה למות-מקרב העם. יז וידבר ה' אלי לאמר. יח אתה עבר היום את-גבול מואב את-ער. יט וקרבת מול **בני עמון**-אל-תצורם ואל-תתגר בם: כי לא-אתן מארץ **בני-עמון** לך ירשה-כי לבני-לוט נתתה ירשה. כ ארץ-רפאים תחשב אף-הוא: רפאים ישובו-בה לפנים והעמנים יקראו להם זמזמים. כא עם גדול ורב ורם פענקים; וישמידם ה' מפניהם ויירשם וישבו תחתם. כב כאשר עשה לבני עשו הישבים בשעיר-אשר השמיד את-החרי מפניהם ויירשם וישבו תחתם עד היום הזה. כג והעוים הישבים בחצרים עד-עזה-כפתרים הוצאים מפפתר השמידם וישבו תחתם. כד קומו סעו ועברו את-נחל ארנו-ראה נתתי בידך את-**סיחון** מלך-חשבון האמרי ואת-ארצו החל רש; **והתגר** בו מלחמה. כה היום הזה אחל תת פחדך ויראתך על-פני העמים תחת כל-השמים אשר ישמעו שמעך ורגזו וכלו מפניך. כו ואשלח מלאכים ממדבר קדמות אל-**סיחון** מלך חשבון דברי שלום לאמר. כז אעברה בארצך בדרך בדרך אלך: לא אסור ימין ושמאל. כח אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים בכסף תתן-לי ושתיתי; רק אעברה ברגלי. כט כאשר עשו-לי בני עשו הישבים בשעיר והמואבים הישבים בער-עד אשר-אעבר את-הירדן אל-הארץ אשר-ה' אלהינו נתן לנו. ל ולא אבה **סיחון** מלך חשבון העברנו בו: כי-הקשה ה' אלהיך את-רוחו ואמץ את-לבבו למען תתן בידך כיום הזה. לא ויאמר ה' אלי ראה החלתי תת לפניך את-**סיחון** ואת-ארצו; החל רש לרשת את-ארצו. לב ויצא **סיחון** לקראתנו הוא וכל-עמו למלחמה-הצה. לג ויתנהו ה' אלהינו לפנינו; ונפך אתו ואת-בנו ואת-כל-עמו. לד ונלכד את-כל-עריו בעת ההוא ונחרם את-כל-עיר מתם והנשים והטף: לא השארנו שריד. לה רק הבהמה בזונו לנו ושלל הערים אשר לכדנו. לו מערער אשר על-שפת-נחל ארנו והעיר אשר בנחל ועד-הגלעד לא היתה קריה אשר שגבה ממנו: את-הכל נתן ה' אלהינו לפנינו. לז רק אל-ארץ בני-עמון לא קרבת: כל-יד נחל יבק וערי ההר וכל אשר-צנה ה' אלהינו. לא ונפנו ונעל דרך הבשן; ויצא **עוג** מלך-הבשן לקראתנו הוא וכל-עמו למלחמה-אדרעי. לב ויאמר ה' אלי אל-תירא אתו-כי בידך נתתי אתו ואת-כל-עמו ואת-ארצו; ועשית לו-כאשר עשית **לסיחון** מלך האמרי אשר יושב בחשבון. לג ויתן ה' אלהינו בידנו גם את-**עוג** מלך-הבשן ואת-כל-עמו; ונכחו עד-בלתי השאיר-לו שריד. לד ונלכד את-כל-עריו בעת ההוא-לא היתה קריה אשר לא-לקחנו מאתם: ששים עיר כל-חבל ארגב ממלכת **עוג** בבשן. לה כל-אלה ערים חרם כל-עיר מתם הנשים והטף. לו וכל-הבהמה ושלל הערים בזונו לנו. לו ונלקח בעת ההוא את-**הארץ** מיד שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן-מנחל ארנו עד-הר חרמון. לו צידנים יקראו לחרמון שרין; והאמרי יקראו-לו שניר. לז כל ערי המישר וכל-הגלעד וכל-הבשן עד-סלכה ואדרעי-ערי ממלכת **עוג** בבשן. לא כי רק-**עוג** מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים-הנה ערשו ערש ברזל הלה הוא ברבת בני עמון: תשע אמות ארפה וארבע אמות רחבה-באמת-איש. לב ואת-**הארץ** הזאת ירשנו בעת ההוא; מערער אשר-על-נחל ארנו וחצי הר-הגלעד וערי-נתתי לראובני ולגדי. לג ויתר הגלעד וכל-הבשן ממלכת **עוג**-נתתי לחצי שבט המנשה: כל חבל הארגב לכל-הבשן ההוא יקרא ארץ רפאים. לד יאיר בן-מנשה לקח את-כל-חבל ארגב עד-גבול הגשורי והמעקתי; ויקרא אתם על-שמו את-הבשן חות יאיר עד היום הזה. לו ולמכיר נתתי את-הגלעד. לו ולראובני ולגדי נתתי מן-הגלעד ועד-נחל ארנו תוך הנחל וגבל-ועד יבק הנחל גבול בני עמון. לו והערבה והירדן וגבל-מפגרת ועד ים הערבה ים המלח תחת אשדת הפסגה מזרחה. לו ויצו אתכם בעת ההוא לאמר: ה' אלהיכם נתן לכם את-**הארץ** הזאת לרשתה-חלוצים תעברו לפני אחיכם בני-ישראל כל-בני-חיל. לו רק נשיכם וטפכם ומקנכם ידעתי כי-מקנה רב לכם-ישבו בעריכם אשר נתתי לכם. לז עד אשר-יניח ה' לאחייכם ככם וירשו גם-הם את-הארץ אשר ה' אלהיכם נתן להם בעבר הירדן; ושבתם איש לירשתו אשר נתתי לכם. לח ואת-יהושוע צויתי בעת ההוא לאמר: עיניך הראת את כל-אשר עשה ה' אלהיכם לשני המלכים האלה-כן-יעשה ה' לכל-הממלכות אשר אתה עבר שמה. לט לא תיראום: כי ה' אלהיכם הוא הנלחם לכם.

מיסקה באמצע הפסוק, דבר נדיר. משמעות אולי של שינוי כוון. עד עתה נסעו מזרחה, ועתה צפונה.

צווי לא להתגרות באחים-בבני-עשו

צווי לא להתגרות במואב

סיכום ל-38 שנות מדבר

צווי לא להתגרות בבני-עמון

כל בני אברהם ירשו

2 מלכי האמורי ניגפו

צווי להתגרות בסיחון

הבטחה שינצחו את סיחון ותאור המלחמה נגדו

הבטחה שינצחו את עוג ותאור המלחמה נגדו

עד כאן כיבושים

סיכום ותוצאות הכיבוש

תאור הארץ הנכבשת. מענה נקראת הארץ ולא ארץ של פלוני.

צווי משה ל-2 השבטים להיחלץ לפני העם וצווי ליהושע לא לירא מעמי כנען.

Parashat Devarim

The descriptions of the travels that Moshe chooses to relate at the beginning of his speech to the Children of Israel appears to be superfluous and somewhat uninteresting, but a closer look at the framework developed by this telling – which includes **an unusual break in the middle of a verse** – offers important lessons. The contrast between the nations that are conquered and those that are avoided and left untouched, points to intelligent design and ultimately to the realization that the Creator has a plan. The descendants of Abraham – even those that are not friendly toward the Children of Israel – deserve an inheritance of their own, just as God promised to Abraham many years before. It is clear that there are spiritual conclusions that can be reached as well, which we will learn about in the next parasha.